

**Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы**  
**Сарлы авыл жирлеге Советы**  
**КАРАРЫ**

Сарлы авылы

№ 44

«24» январь 2022 ел

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районның Сарлы авыл жирлеге территориясендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкенә көрмәүче жирләрне яшел үсентеләрне кису тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законы, «Әйләнәтире мөхитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районның Сарлы авыл жирлеге уставы нигезендә

Сарлы авыл жирлеге Советы карар итте:

1. Күшымта нигезендә, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районның Сарлы авыл жирлеге территориясендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкенә көрмәүче жирләрне яшел үсентеләрне кису тәртибе турында нигезләмәне расларга.

2. Сарлы авыл жирлеге Советының түбәндәгे каарлары үз көчен югалткан дип танырга:

- 2021 елның 16 февралендәге 18 номерлы "Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районның Сарлы авыл жирлеге территориясендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкенә көрмәүче жирләрне яшел үсентеләрне кису тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында";

- "Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районның Сарлы авыл жирлеге Советының 2021 елның 11 августындагы 32 номерлы каары белән расланган, "Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районның Сарлы авыл жирлеге территориясендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкенә көрмәүче жирләрне яшел үсентеләрне кису тәртибе турында нигезләмәгә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында".

3. Әлеге каарны «Татарстан Республикасы хокукый мәгълуматының рәсми порталында» урнаштыру юлы белән түбәндәгә веб-адрес буенча игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru>. һәм Азнакай муниципаль районның

«Интернет» мәгълүмати-коммуникацион чөлтәрендә түбәндәгे веб-адрес буенча урнаштырырга: <http://aznakayevo.tatar.ru>.

4. Әлеге каарның үтәлешен контролдә тотуны торак-коммуналь хужалық, төзекләндерү, экология һәм жир мәсьәләләре буенча дайми комиссиягә йөкләргә.

Рәис

М.Р.Шәрипов



Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районның Сарлы авыл жирлеге Советының 24.01.2022 елның 44 номерлы карарына күшүмтә

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районның Сарлы авыл жирлеге территориясендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкенә көрмәүче жирләрне яшел үсентеләрне кису тәртибе турында Нигезләмә

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Граждан кодексының 15 статьясы, Россия Федерациясе Урман кодексы, 61, 68, 77 статьялар, "Әйләнә-тире мохитне саклау турында" 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Сарлы авыл жирлеге уставы белән халыкның экологик иминлеген тәэммин итү максатыннан эшләнде һәм Республикасы Азнакай муниципаль районның Сарлы авыл жирлеге (алга таба-авыл жирлеге) территориясендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкенә көрмәүче жирләрне яшел үсентеләрне кису тәртибен билгели.

## 1. Төп төшөнчәләр

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшөнчәләр кулланыла:

Яшел үсентеләр-агач, куак һәм үлән үсә торган табигый һәм ясалма үсентеләр (шул исәптән парклар, скверлар, бакчалар, газоннар, чәчәкләр, шулай ук аерым торучы агачлар һәм куаклар).

Табигать территорияләре - бердәм географик (климат) шартларында формалашкан жирлек, туфрак, үсемлекләр рельефының билгеле бер типларын үз эченә алган, хужалык эшчәнлегенә кагылмаган яисә аз кагылган территорииләр.

Яшелләндерелгән территорияләр - табигый барлыкка килгән үсемлекләр участоклары, ясалма яшелләндерү объектлары (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге жирләрнең 50 проценттан да ким булмаган өлеше үсемлекләр каплаган участоклар.

Урман территорияләре-төрле функциональ билгеләнештәге урман үсемлекләре белән капланган табигать территорияләре участоклары.

Агач- үсентеләрдән кала, ачык беленеп торган кәүсәле, диаметры кименә 5 см., биеклеге 1,3 м булган үсемлек.

Куак-туфрак өслегендә ботакланган, күпъеллык (агачтан аермалы буларак) үсемлек;

Үлән капламы-газон, табигый үлән үсемлеке.

Әрәмәлек - нинди дә булса жирдә үсә торган үсемлекләр, куе үсә торган куаклар.

Яшел массив-бердәм сөзәклек барлыкка китерүче 50 данәдән дә ким булмаган (15 елдан зуррак) агачлар үсә торган территория участогы.

Яшел үсентеләргә зыян китерү - аларның үсешен туктату, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, тамырның бөтенлеген, тере туфрак катламын бозу, яшел үсентеләрне яисә тамыр зонасындагы туфракны зааралы матдәләр белән пычрату, ут төртү яки башка йогынты ясау.

Яшел үсентеләрне юк итү - яшел үсентеләрне кисү яки башка зыян китерү, аларның үсешен туктату.

Компенсацион яшелләндерү - юк ителгән яки заарланган 2 коэффициенты белән яшел утыртмаларны яңадан житештерү.

## 2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары

Авыл жирлеге территорииясендә үсә торган яшел үсентеләр саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Авыл жирлеге территорииясендә (авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләрдән тыш) урнашкан барлык яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2. Авыл жирлеге территорииясендә яшел утыртмаларның сакланышын һәм үсешен тәэмин итү буенча бурычлар оешма – оешмаларга бирелгән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән участокларда-әлеге оешмалар житәкчеләренә йөкләнә;

2.3. Яшел утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләрен кулланучылар һәм арендаторлар яшел утыртмаларның сакланышын тәэмин итәргә, яшел үсентеләрне тиешенчә каарга тиешләр.

2.4. Авыл жирлеге территорииясендә хужалык, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп башкарыла.

2.5. Төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дөрес белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысын тулысынча бәяләү булырга тиеш.

2.6. Яшел утыртмаларның тереклек эшчәнлеген тәэмин итү белән бергә урнашмаган яшелләндерү территорияләрен һәм яшел массивларны куллану рөхсәт ителми.

## 3. Яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) кисү тәртибе

3.1. Авыл жирлеге территорииясендә яшел үсентеләрне үз белдеге белән кисү тыела.

3.2. Авыл жирлеге территорииясендә агачларны һәм куакларны кисү рөхсәт алу нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт кәгазе авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

Рөхсәт бирү тәртибе авыл жирлеге башкарма комитеты карары белән расланган агач һәм куаклар кисүгә, кронлауга яки утыртуга рөхсәт бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнең административ регламенты белән билгеләнә.

3.3. Рөхсәт бирү мәрәжәгать итүченең салымнар, жыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә түләнергә тиешле процентлары булмаганда (авария хәлләренә бәйле очраклардан тыш) гамәлгә ашырыла.

3.4. Авыл жирлеге башкарма комитеты хат - заявка кергәннән соң гариза бирүчегә элеке эш төрен үткәргә рөхсәте булган маҳсуслаштырылган оешмага түбәндәгеләрне алу өчен мәрәжәгать итәргә киңәш итә:

3.4.1. яшел утыртмаларның исәп-хисап исемлеге;

3.4.2. агач-куак кисәргә тиешле агач утыртмаларның санын, төрен, категориясен билгеләү максатларында төзелә торган яшел үсентеләрне натураль тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен түләүне (түләү) исәпләү. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2007 елның 22 маенданы 310 номерлы карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару гариза бирүче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдә булу срокы-90 көн.

3.5. Эшләрне башкаруга рөхсәт алган очракта, мәрәжәгать итүче элеке Нигезләмә нигезендә яшел үсентеләр кискән өчен түләүләрне кертергә һәм компенсацион яшелләндерү тәртибен раслаучы документларны тапшырырга тиеш.

3.6. Агач һәм куак кисән өчен түләү гариза бирүче тарафыннан авыл жирлеге бюджетына күчерелә.

3.7. Яшел үсентеләрне кисү эшләре билгеләнгән нормаларга һәм кагыйдәләргә туры китереп, гариза бирүче акчасы хисабына башкарыла. Агач кисү бары тик аттестацияләнгән белгечләр генә рөхсәт итәлә.

3.8. Киселгән яшел үсентеләрне һәм киселгән калдыкларны кисү, төяү, һәм чыгару эшләре гариза бирүче хисабына башланган көннән өч көн эчендә башкарыла. Киселгән яшел үсентеләрне һәм эш урынында киселгән калдыкларны саклау тыела.

3.9. Территориянең кисү урынына якын урнашкан территориядә газ, яшел үсентеләр заарланган очракта, эшләр житештерүче аларны территорииянең хужасы һәм контролъ органнары белән алар компетенциясе чикләрендә килештерелгән, әмма зыян килгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, аларны мәжбүри рәвештә торғызу эшләрен башкара.

3.10. Агач кисән өчен түләүне башкармайча, агач һәм куакларны кисү түбәндәге очракларда авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан рөхсәт итәлә:

3.10.1. яшел үсентеләрне карау, санитар кисуләр һәм реконструкцияләү;

3.10.2. авария хәлендәге һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капиталь инженерлык корылмаларын ремонтлау;

3.10.3. торак һәм җәмәгать биналарында ут режимын бозучы агач һәм куакларны кисү, әгәр дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсе булса;

3.10.4. авария хәлендәге (төшү куркынычы тудыручи, коры-сары) агачларны һәм куакларны кисү.

3.11. Югарыда күрсәтелгән очракларда яшел үсентеләр кисүне гамәлгә ашыручи мәрәжәгать итүчегә авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацияле яшелләндерүне үткәрергә кирәк.

3.12. Авария, коры-сары һәм куркынычсызлыкка куркыныч тудыручи яшел үсентеләр акт нигезендә комиссия тикшерүе нигезендә киселә.

3.13. Яшел үсентеләрне санкциясез кисү яки юк итү дип таныла:

3.13.1. рөхсәтсез яки рөхсәтсез агач һәм куакларны кисү, әмма рөхсәттә күрсәтелгән токымнарның да шул санда түгел;

3.13.2. ут төртү яки ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агач һәм куакларны юк итү яки зыян китерү;

3.13.3. кәүсәне божралау яки төпләү;

3.13.4. үсә торган агачларның һәм куакларның үсеш туктатылганчыга кадәр заарлануы;

3.13.5. агач һәм куакларга ағынты сулар, химик матдәләр, калдыклар белән зыян китерү h. б.;

3.13.6. үз белдеген белән корыган агачларны кисү;

3.13.7. үсә торган агачларның һәм куакларның башка заарлануы.

#### 4. Компенсацион яшелләндерү

4.1. Компенсацион яшелләндерү рөхсәт ителгән агач кисү, законсыз рәвештә яшел үсентеләрне заарлау яки юк итү очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндерү агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен туры килә торган, әмма яшел үсентеләрне заарлау яки юк итү факты ачыкланганнан соң бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсацион яшелләндерү гражданнарның яисә юридик затларның мәнфәгатьләрендә яисә хокукка каршы гамәлләр нәтижәсендә яшел үсентеләрне заарлау яки юкка чыгару булган акчалары исәбеннән башкарыла.

4.3. Элеге Нигезләмә нигезендә яшел утыртмаларга китерелгән зыян натураль формада - компенсация яшелләндерүенә: 2 коэффицент белән юкка чыгарылган яшел үсентеләрне яңадан торғызуга түләнергә тиеш.

#### 5. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда яшел үсентеләрне саклау

5.1. Авыл жирлегендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәү белән алыш барыла.

5.2. Яшелләндерелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган төзелеш һәм кулланылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел утыртмалар утыртылган жир кишәрлекләрендә төзелеш алып барганда, проект документациясе киселергә тиешле яшел утыртмаларга бәя бирергә тиеш. Мондый очракларда зыянны каплау киселгән агач өчен һәм әлеге Нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә компенсация яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел үсентеләрне саклау

6.1. Авыл жирлеге башкарма комитеты рәхсәтеннән башка яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сөүдә һәм башка эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Эшмәкәрлек эшчәнлеген яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда гамәлгә ашырганда шартлау куркынычы булган, ут куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел утыртмаларга зыян китерү яисә аларны юкка чыгару тыела.

7. Административ жаваплылык.

7.1. Әлеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жаваплылыкка тартылалар.